



دانشکده اقتصاد، مدیریت و علوم اجتماعی

پایان نامه کارشناسی ارشد در رشته حسابداری

بررسی کیفیت سود شرکت های خانوادگی و

غیرخانوادگی پذیرفته شده در بورس اوراق

بهبانار تهران

به وسیله ی

محمد رحمدی

استاد راهنما

دکتر محمد نمازی

شهریورماه ۱۳۸۸

Jaws PDF Creator

EVALUATION
VALUTAZIONE
EVALUATION
EVALUACIÓN
EVALUATION

به نام خداوند
Jaws PDF Creator

EVALUATION

VALUTAZIONE

EVALUATION

EVALUACIÓN

EVALUATION

به نام خدا

اظهار نامه

اینجانب محمد مهدی دانشجو رشته حسابداری، دانشکده اقتصاد مدیریت و علوم اجتماعی اظهار می کنم که این پایان نامه حاصل پژوهش خودم بوده و در جاهایی که از منابع دیگران استفاده کرده ام، نشانی دقیق و مشخصات کد دل آن را نوشته ام. همچنین اذعان می کنم که تحقیق و موضوع پایان نامه ام تکراری نیست و تعهد می نمایم که بدون مجوز دانشگاه دستاوردهای آن را منتشر ننموده و در اختیار غیر قرار ندهم. کلیه حقوق این اثر مطابق با آیین نامه مالکیت فکری و معنوی متعلق به دانشگاه شیراز است.

نام و نام خانوادگی: محمد مهدی

تاریخ و امضاء: ۸۸/۶/۲۳



به نام خدا

بررسی کیفیت سود شرکت‌های خانوادگی و غیر خانوادگی پذیرفته شده در
بورس اوراق بهادار تهران

به وسیله‌ی:

Jaws PDF Creator

ارائه شده به تحلیلات کمی دانشگاه با عنوان بررسی
از فعالیتهای تحصیلی لازم برای اخذ درجه کارشناسی ارشد

در رشته‌ی:

EVALUATION

حسابداری

از دانشنامه شیراز

VALUTAZIONE

شیراز

جمهوری اسلامی ایران

EVALUATION

ارزیابی نهاده توسط کمیته پایان نامه با درجه عالی

دکتر محمد نوری استاد بخش حسابداری و رئیس کمیته

دکتر غلامحسین مهدوی، استادیار بخش حسابداری

دکتر محمد حسین ساجدی، استادیار بخش حسابداری

EVALUACIÓN

شهریور ماه ۸۸

تقدیم به:

پدرم

Jaws PDF Creator

به به من زبستی همراه با شق فرگیر، اموات.

EVALUATION

VALUTAZIONE

EVALUATION

EVALUACIÓN

EVALUATION

سپاسگزاری

اینک که این پایان نامه به پایان رسیده است، بر خود وظیفه می‌دانم از تلاش‌های جناب آقای دکتر محمد نمازی که با صبر و حوصله وصف‌ناپذیرش راهنمایی مشفق برای اینجانب بودند نهایت سپاسگزاری را به عمل آورم. از اساتید محترم مشاور، جناب آقای دکتر مهدوی و جناب آقای دکتر ستایش که زحمت مشاوره پایان‌نامه را تقبل فرمودند کمال تشکر و امتنان دارم. از زحمات کلیه دوستان خوبم که همراه همیشگم، بنده در مراحل زندگی، ام بوده‌اند تشکر می‌کنم.

Jaws PDF Creator

EVALUATION

VALUTAZIONE

EVALUATION

EVALUACIÓN

EVALUATION

چکیده

بررسی کیفیت سود شرکت‌های خانوادگی و غیرخانوادگی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران

به وسیله‌ی:

مه‌مد محمدی

هدف این پژوهش بررسی کیفیت سود شرکت‌های خانوادگی و غیرخانوادگی در بورس اوراق بهادار تهران است. به منظور مقایسه شرکت‌های خانوادگی و غیرخانوادگی، یک فرضیه اصلی و پنج فرضیه فرعی ارائه شد. روش مورد استفاده جهت آزمودن فرضیه‌های طرح شده در این پژوهش، روش داده‌های ترکیبی است. جامعه آماری پژوهش شامل ۴۹ شرکت خانوادگی و ۱۱ شرکت غیرخانوادگی است و دوره پژوهش نیز سال‌های ۱۳۸۱ تا ۱۳۸۶ است بر اساس نتایج حاصل از پژوهش فرضیه‌های ده و چهار پژوهش تایید گردید. بر اساس فرضیه سه، رابطه معنی داری بین کیفیت سود مبتنی بر نسبت "وجه نقد عملیاتی به سود خالص" با میزان مالکیت خانوادگی معنادار است. فرضیه چهار نیز این گونه بیان می‌گردد: رابطه معنی داری بین کیفیت سود مبتنی بر نسبت "سود معیر سر عملیاتی به انحراف معیار ربحه عملیاتی" با میزان مالکیت خانوادگی وجود دارد.

یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که کیفیت سود در شرکت‌های خانوادگی و غیرخانوادگی تفاوت معناداری وجود ندارد. همچنین با بررسی کیفیت سود در شرکت‌های خانوادگی و مطالعه رابطه آن با درصد مالکیت خانوادگی مشخص گردید که رابطه معنادار و مثبت بین درصد مالکیت خانوادگی و کیفیت سود شرکت وجود دارد. همچنین شرکت‌های خانوادگی و غیرخانوادگی از نظر بازده سهام نیز مورد بررسی قرار گرفتند که نتایج نشان داد بازده آنها تفاوت معناداری با هم ندارد.

واژه‌های کلیدی: شرکت‌های خانوادگی / شرکت‌های غیرخانوادگی / کیفیت / بازده سهام

فهرست مطالب

عنوان..... صفحه

فصل اول: کلیات پژوهش ۱-۱۱

۱-۱- مقدمه ۱

۲-۱- مساله پژوهش ۲

۳-۱- نسبت روش ۳

۴-۱- هدف پژوهش ۴

۵-۱- سوال پژوهش ۴

۶-۱- روش پژوهش ۵

۷-۱- فرضیه پژوهش ۵

۸-۱- متغیرهای پژوهش ۶

۸-۱-۱- متغیرهای مستقل ۶

۸-۱-۲- متغیرهای وابسته ۷

۸-۱-۳- متغیرهای کنترل ۸

۹-۱- جامعه پژوهش ۹

۱۰-۱- روش گردآوری دادهها ۱۰

۱۱-۱- روشهای آماری ۱۰

۱۲-۱- استفاده کنندگان از نتایج پژوهش ۱۱

عنوان..... صفحه

۱۳-۱- ساختار پژوهش ۱۱

فصل دوم: مبانی نظری و پیشینه پژوهش ۱۳-۵۸

۱-۲- مقدمه ۱۳

۲-۲- مبانی نظری ۱۴

۱-۲-۲- مالکیت و انواع آن ۱۵

۱-۱-۲-۲- تعریف مالکیت ۱۵

۲-۱-۲-۲- انواع مالکیت ۱۵

۱-۲-۱-۲- طبقه بندی مالکیت از نظر منشأ پیدایش ۱۶

۲-۲-۱-۲-۲- طبقه بندی مالکیت از نظر نوع مالک ۱۷

۳-۲-۱-۲-۲- انواع مالکیت از نظر مشاع یا غیر مشاع بودن ۱۸

۲-۲-۲- مبانی نظری شرکت های خانوادگی ۱۹

۱-۲-۲-۲- تعریف شرکت های خانوادگی ۲۰

۲-۲-۱-۱-۲-۲- عواید چیست؟ ۲۰

۲-۱-۲-۲-۲- تعریف خانواده ۲۰

۲-۱-۲-۲-۲- تعریف شرکت های خانوادگی ۲۱

۲-۲-۲-۲- شرکت های خانوادگی از دیدگاه تئوری نمایندگی ۲۴

۳-۲-۲-۲- عوامل تاثیرگذار بر شرکت های خانوادگی در سال های گذشته ۲۵

۴-۲-۲-۲- مزایا و معایب شرکت های خانوادگی ۲۸

۴-۲-۲-۲- مزایای شرکت های خانوادگی ۲۸

۲-۴-۲-۲-۲- معایب شرکت های خانوادگی ۲۹

۲۹-۲-۳-۲ مبانی نظری کیفیت سود..... ۲۹

۳۱-۲-۳-۱ روش مبتنی بر میزان محافظه کاری..... ۳۱

۳۳-۲-۳-۲ روش مبتنی بر ویژگی سری های زمانی سود..... ۳۳

۳۳-۲-۳-۱-۲ پایداری..... ۳۳

۳۴-۲-۳-۲-۲ قابلیت پیش بینی..... ۳۴

۳۴-۲-۳-۲-۳ تغییر پذیری (نوسان پذیری)..... ۳۴

۳۴-۲-۳-۳ روش های مبتنی بر روابط میان سبب و معلول تعهدی و وجه نقد..... ۳۴

۳۴-۲-۳-۱-۳ سبب راجد عملیات به سبب..... ۳۴

۳۵-۲-۳-۱ تعییرات در اعلام بهی..... ۳۵

۳۶-۲-۳-۳-۳ روش بارتون و سیمکو..... ۳۶

۳۷-۲-۳-۳-۲ انحراف زیار سود عملیاتی به انحراف معیار وجه نقد عملیاتی.. ۳۷

۳۷-۲-۳-۱-۵ روش مبتنی بر چارچوب مفهومی هیات استانداردهای

۳۷-۲-۳-۱-۵ حساباری الی..... ۳۷

۳۸-۲-۳-۳-۶ روش مبتنی بر اندازه گیری تنبیین و فسادت شخصی..... ۳۸

۳۹-۲-۴-۲ کیفیت سود در شرکت های خانوادگی..... ۳۹

۳۹-۲-۱-۲ اث موضع گیری..... ۳۹

۴۰-۲-۴-۲ هم تری..... ۴۰

۴۰-۳-۲ پیشه..... ۴۰

۴۰-۳-۱ پیشینه پژوهش ها در مورد شرکت های خانوادگی..... ۴۰

۴۰-۳-۱-۱ پژوهش های خارجی..... ۴۰

۵۱-۳-۱-۲ پژوهش های داخلی..... ۵۱

عنوان..... صفحه

۲-۳-۲- پیشینه پژوهش‌ها در مورد کیفیت سود ۵۳

۱-۲-۳-۲- پژوهش‌های خارجی ۵۳

۲-۲-۳-۲- پژوهش‌های داخلی ۵۵

۴-۲- خلاصه فصل ۵۷

فصل سوم: روش اجرای پژوهش..... ۵۹-۷۹

۱-۳- مقدمه ۵۸

۲-۳- تعریف پژوهش ۶۰

۳-۱- روش انجام پژوهش ۶۰

۴-۳- فرضیه‌های پژوهش ۶۱

۵-۳- متغیرهای پژوهش ۶۳

۱-۵-۳- متغیرهای مستقل ۶۳

۲-۵-۳- متغیرهای وابسته ۶۴

۳-۵-۳- متغیرهای کنترل ۶۵

۶-۳- جامعه آماری ۶۶

۷-۳- روش گردآوری داده‌ها ۶۷

۸-۳- روش‌های آماری مورد استفاده در پژوهش ۶۸

۱-۸-۳- روش استفاده از داده‌ها ۶۸

۲-۸-۳- آزمون فرضیه‌ها ۷۰

۱-۲-۸-۳- گرسبون ۷۰

۲-۱-۸-۳- همبستگی و عرب تعیین ۷۰

۳-۲-۸-۳- آزمون فرض آماری و آماره t ۷۲

۷۳ ۴-۲-۸-۳- آزمون معنادار بودن ضریب رگرسیون (شیب خط)

۷۴ ۵-۲-۸-۳- آزمون معنادار بودن ضریب همبستگی

۷۵ ۹-۳- همبستگی پیاپی (خودهمبستگی) جملات باقیمانده

۷۷ ۱۰-۳- آزمون ریشه واحد در داده‌های ترکیبی

۷۸ ۱۲-۳- خلاصه فصل

۸۰-۱۰۰ فصل چهارم: تجزیه و تحلیل داده‌ها

۸۰ ۱-۴- مقدمه

۸۰ ۲-۴- تنوع روش‌ها

۸۱ ۳-۲- جامعه آماری

۸۱ ۴-۴- آزمون فرضیه‌ها

۸۱ ۱-۴-۴- آزمون فرضیه اول

۸۴ ۲-۴-۴- آزمون فرضیه دوم

۸۶ ۳-۴-۴- آزمون ریشه واحد (آزمون ایستایی)

۹۰ ۴-۴-۴- آزمون فرضیه سوم

۹۳ ۵-۴-۴- آزمون انتخاب بین روش اثرات ثابت، اثرات تصادفی و اثرات مشترک

۹۴ ۶-۴-۴- آزمون فرضیه چهارم

۹۶ ۷-۴-۴- مدل بیشتر با استفاده از متغیرهای

۹۹ ۸-۴-۴- آزمون فرضیه پنجم

۱۰۱ ۵-۴- خلاصه

۱۰۱-۱۰۹ فصل پنجم: نتیجه‌گیری و ارائه پیشنهادها

عنوان..... صفحه

۱-۵- مقدمه ۱۰۲

۲-۵- مروری بر نتایج به دست آمده از پژوهش ۱۰۳

۱-۲-۵- ایستایی یا پایایی (آزمون ریشه واحد) ۱۰۳

۲-۲-۵- بررسی فرضیه اول ۱۰۴

۳-۲-۵- بررسی فرضیه دوم ۱۰۴

۴-۲-۵- بررسی فرضیه سوم ۱۰۶

۵-۲-۵- بررسی فرضیه چهارم ۱۰۶

۲-۲-۵- بررسی فرضیه پنجم ۱۰۷

۳-۲-۵- محدودیت‌های پژوهش ۱۰۷

۴-۵- پیشنهادهای پژوهش ۱۰۸

۱-۴-۵- پیشنهادهایی برای پژوهش‌های آینده ۱۰۸

۲-۴-۵- پیشنهادهایی برای بورس اوراق بهادار تهران ۱۰۹

۵-۵- خلاصه ۱۰۹

۱۱۱- منابع و مآخذ ۱۱۱

الف- منابع فارسی ۱۱۱

ب- منابع انگلیسی ۱۱۵

۱۱۹- پیوستها ۱۱۹

پیوست ۱: درصد مالکیت، اعضای خانواده در شرکت‌های خانوادگی بورس اوراق بهادار

تهران ۱۲۱

پیوست ۲: شرکت‌های غیرخانوادگی، مورد بررسی در بورس اوراق بهادار تهران ۱۲۴

فهرست جدول‌ها

عنوان.....	صفحه
جدول ۳-۱ آزمون d دوربین واتسن: قواعد تصمیم‌گیری (گجراتی، ۱۹۹۵: ۶۰۵).....	۷۷
جدول ۴-۱: آمار توصیفی مربوط به فرضیه اول.....	۸۲
جدول ۴-۲: آزمون معناداری تفاوت وجه نقد عملیاتی به سود خالص در شرکتهای خانوادگی و غیر خانوادگی.....	۸۴
جدول ۴-۳: آمار توصیفی فرضیه دوم.....	۸۵
جدول ۴-۴: آزمون معناداری تفاوت انحراف معیار عملیاتی به انحراف معیار وجه نقد عملیاتی در شرکتهای خانوادگی و غیر خانوادگی.....	۸۵
جدول شماره ۴-۵: آزمون ریشه واحد مربوط به دارایی‌ها.....	۸۷
جدول شماره ۴-۶: آزمون ریشه واحد مربوط به متغیر "وجه نقد عملیاتی به سود خالص".....	۸۸
جدول ۴-۷: آزمون ریشه واحد مربوط به درصد مالکیت خانوادگی.....	۸۹
جدول ۴-۸: آزمون ریشه واحد مربوط به اهرم مالی (بدهی به دارایی).....	۹۰
جدول ۴-۹: آمار توصیفی فرضیه سوم و چهارم.....	۹۱
جدول ۴-۱۰: آزمون رابطه وجه نقد عملیاتی به سود خالص در درصد مالکیت خانوادگی.....	۹۲
جدول ۴-۱۱: آزمون چاو، انتخاب بین روش اثرات مشترک و اثرات ثابت.....	۹۴
جدول ۴-۱۲: رابطه بین "انحراف معیار سود عملیاتی به انحراف معیار وجه نقد عملیاتی" با درصد مالکیت خانوادگی.....	۹۵
جدول شماره ۴-۱۳: آزمون فرضیه سوم با ورود متغیر مجازی ۸۰.....	۹۷
جدول شماره ۴-۱۴: آزمون فرضیه سوم با ورود متغیر مجازی ۹۰.....	۹۸
جدول شماره ۴-۱۵: آزمون فرضیه چهارم با ورود متغیر مجازی ۹۰.....	۹۹
جدول ۴-۱۶: آمار توصیفی فرضیه پنجم.....	۱۰۰
جدول ۴-۱۷: آزمون معناداری تفاوت بار در شرکتهای خانوادگی و غیر خانوادگی.....	۱۰۱

فصل اول

کلیات پژوهش

۱-۱- مقدمه

بورس اوراق بهادار با جمع آوری وجوه اندک مردم، سرمایه لازم را برای فعالیت شرکتها فراهم می‌کند. مشخصه ارزش سهامداران شرکت‌های پذیرفته شده، در بورس، تعداد بسیار زیاد آنهاست. ^۱ خفای شرکت‌های تضامنی ^۲، سرمایه‌گذاران آن با انگشت‌شمارند. از این دیدگاه، شناخت آنها آسان‌تر است؛ در صورتی پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار سرمایه‌گذاران، همگی یکدیگر را نمی‌شناسند (کاتبی، ۱۳۷۲: ۴۹). آنان از طیف‌های وسیعی تشکیل شده‌اند که سهامداران حقیقی، حقوقی، مدیران، کارکنان و غیره نمونه‌هایی از این افراد هستند. در شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار، موسسین حداقل بیست درصد سرمایه را تامین می‌کنند و بقیه سرمایه‌گذاران از طریق ارائه به عموم تاهین مالی می‌شود بنابراین، ماهیت اصلی شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تعداد زیاد و متنوع بودن سهامداران است (کاتبی، ۱۳۷۲: ۱۷).

سازوکار بورس بر است که سهامداران از یکدیگر شناخت ندارند را دور هم جمع کرده و از این طریق زمینه لازم برای تامین سرمایه شرکت‌های بورس فراهم کند. به دلیل زیاد بودن تعداد سهامداران، نال برای کنترل امور شرکت، افرادی را از بین خود یا خارج از شرکت به - عنوان مدیر انتخاب و به ری تفریض اختیار می‌کنند این امر می‌تواند باعث بروز تضاد نمایندگی ^۳ شود (نمازی، ۱۳۸۲: ۱۴۹).

سهامداران یک شرکت از حیف‌های مختلفی تشکیل شده‌اند. بعضی از آنها دارای شخصیت حقوقی و بعضی دارای شخصیت حقیقی هستند. سهامداران حقوقی شامل شرکت‌ها، موسسات، شرکت‌های سرمایه‌گذاری، دولت و غیره هستند. سهامداران حقیقی نیز افرادی هستند که به صورت انفرادی اقدام به خرید سهام می‌کنند در صورتی که این افراد بتوانند اکثریت سهام

¹ Stockholders

² Partnership

³ Agency conflict

شرکت را خریداری کنند، بر تصمیمات شرکت کنترل خواهند داشت. در این حالت این افراد به عنوان صاحبان سهام به راحتی مدیرانی را انتخاب خواهند کرد که از آنان شناخت کافی دارند. افزون بر موارد یاد شده، می توان حالتی را متصور شد که چند نفر خویشاوند با مشارکت همدیگر سهام یک شرکت پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار را خریداری کرده و از این طریق به نفوذ قابل ملاحظه یا کنترل در شرکت دست یابند.

امروزه شرکت های خانوادگی^۱، درصد قابل توجهی از شرکت های پذیرفته شده در بورس های اوراق بهادار را تشکیل می دهند. بیش از هشتاد درصد شرکت های آمریکای شمالی و سی و پنج درصد از شرکت های فورچون ۵۰۰^۲ به صورت مالکیت خانوادگی^۳ اداره می شوند (ونگ^۴، ۲۰۰۶: ۶۲۰). در بین کل شرکت های ثبت شده در ایران به دلیل نبود پایگاه اطلاعاتی منسجم، تعیین تعداد شرکت های خانوادگی امکان پذیر نیست، ولی با بررسی ترکیب مالکیت و هیات مدیره شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران، مشخص می گردد که حداقل بیست درصد از شرکت های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران به صورت خانوادگی اداره می - شوند (سایت بورس اوراق بهادار تهران، ۱۳۸۷).

۱-۲- مساله پژوهش

بر اساس تئوری نمایندگی^۵ یک نفر (مالک^۶ تصمیم گیری مالی را به یک نفر دیگر (نماینده^۷) واگذار می کند (نمازی، ۱۳۸۴: ۱۴۷ و جنسن^۸ و مک لینگ^۹، ۱۹۷۶: ۳۰۹). در مورد شرکت های خانوادگی، اعضای خانواده به عنوان مالک قسمتی از سهام شرکت، به عنوان مدیر انجام وظیفه می کنند. بنابراین، این افراد هم مالک هستند و هم نماینده. تا زمانی که از این دیدگاه به شرکت نگاه کنیم، مشکلی در روابط نماینده-مالک به وجود نخواهد آمد. ولی باید توجه کرد که افزون بر اعضای خانوادگی، افراد دیگری نیز صاحب سهام شرکت هستند که در پست های مدیریتی شرکت جای ندارند. بنابراین، این امکان وجود دارد که اعضای

¹ Family firms
² Fortune500
³ Family ownership
⁴ Wang
⁵ Agency theory
⁶ Principal
⁷ Agent
⁸ Jensen
⁹ Meckling

خانوادگی عضو هیات مدیره، به زیان سایر سهامداران عمل کرده و از این طریق ثروت خود را افزایش دهند (فاما^۱ و جنسن، ۱۹۸۳: ۵).

آیا تضمینی وجود دارد که این افراد گزارشگری سود را به نفع خود تغییر ندهند؟ آیا روند گزارش سود در این شرکت‌ها همانند سایر شرکت‌هایی است که مالکیت خانوادگی ندارند؟ در ایران تحقیقی در این زمینه انجام نشده است. اما بر اساس پژوهش‌های انجام شده در خارج از ایران اعضای خانوادگی این امکان را دارند که جریان ثروت را به نفع خود و به زیان سایر سهامداران کنترل کنند (کریستی^۲ و زیمرمن^۳، ۱۹۹۴: ۵۶۲، فاما و جنسن، ۱۹۸۳: ۵ و دمستز^۴ و لن^۵، ۱۹۸۵: ۱۱۶۱ و ۱۱۶۲).

۱-۳- اهمیت پژوهش

سهامداران، سرمایه‌گذاران با نوبه، اعتباررسانان و سایر گروه‌ها علاقه دارند ادعای خود را در مورد شرکت‌ها، مورد تأیید نمود کسب کنند. بنابراین، ارائه اطلاعات در مورد عملکرد شرکت‌های خانوادگی به این گروه‌ها ضروری است.

با توجه به مسایل پیش‌گفته و وجود درصد قابل توجهی از شرکت‌های خانوادگی در بورس اوراق بهادار تهران (حداقل بیست درصد)، این نیاز وجود دارد که جنبه‌هایی از عملکرد این شرکت‌ها بررسی شوند. شرکت‌های خانوادگی در ایران ممکن است جریان ثروت را به نفع خود تغییر دهند و یا ممکن است به نفع کل مجموعه شرکت عمل کنند.

شرکت‌های خانوادگی را از جنبه‌های مختلفی می‌توان بررسی کرد. دارایی‌ها، بدهی‌ها، ساختار سرمایه، سدهای زیان تغییرات قیمت سهام، قابلیت‌های قیمتی سهام، ریسک، کیفیت سود^۶ و غیره جنبه‌هایی هستند که با استفاده از آن‌ها می‌توان شرکت‌های خانوادگی را بررسی نمود.

از آنجا که در سایر کشورها، شرکت‌های خانوادگی عملکرد کیفیتی سود بهتری نسبت به شرکت‌های غیرخانوادگی ارائه نموده‌اند (اندرسون^۷ و ریپ^۸، ۲۰۰۳: ۱۳۰۱، اندرسون

¹ Fama
² Christie
³ Zimmerman
⁴ Demsetz
⁵ Lehn
⁶ Earning quality
⁷ Anderson
⁸ Reeb

وهمکاران^۱، ۲۰۰۲: ۲۸۳، مک کوناگی و همکاران^۲، ۲۰۰۱: ۳۶، میشر^۳ و همکاران، ۲۰۰۱: ۲۵۵ و ونگ، ۲۰۰۶: ۶۵۳)، این انگیزه وجود خواهد داشت که در ایران نیز کیفیت سود در مورد شرکت‌های خانوادگی بررسی شود.

۴-۱- هدف پژوهش

از آنجایی که سهامداران علاقه‌مند به کسب سود در شرکت هستند، بنابراین شرکت‌های با کیفیت بالای سود برای آنان جذاب است. افزون بر سهامداران، اعتباردهندگان نیز تمایل دارند که شرکت‌های با کیفیت بالای سود را شناسایی کنند. در نتیجه این پژوهش می‌تواند میزان کیفیت سود شرکت‌های خانوادگی را نسبت به سایر شرکت‌ها برای سهامداران و اعتباردهندگان^۴ معین سازد. هدف اصلی این بررسی پاسخ به این سوال است که: آیا شرکت‌های خانوادگی نسبت به شرکت‌های غیرخانوادگی از کیفیت سود بالاتری برخوردار هستند؟

با پاسخ به این سوال پژوهش، می‌توان به این سوال نیز پاسخ داد که آیا شرکت‌های با ساختار مالکیت خانوادگی برای سرمایه‌گذاری مناسب هستند یا خیر؟

۵-۱- سوال پژوهش

سوال اصلی این پژوهش این است که آیا کیفیت سود شرکت‌های خانوادگی با شرکت‌های غیرخانوادگی متفاوت است؟

برای پاسخ به این سوال، سؤالی زیر به صورت زیر بیان می‌گردد:

۱- آیا کیفیت سود مبتنی بر نسبت "وجه نقد عملیاتی" به سرمایه‌های در شرکت‌های خانوادگی، متفاوت از شرکت‌های غیرخانوادگی است؟

۲- آیا کیفیت سود مبتنی بر نسبت "انحراف معیار سود عملیاتی" به انحراف معیار وجه نقد عملیاتی "در شرکت‌های خانوادگی متفاوت از شرکت‌های غیرخانوادگی است؟

¹ Anderson et al.

² Mcconaughey et al.

³ Mishra et al.

⁴ Creditors

⁵ Cash flow from operation

⁶ Standard deviation

- ۳- آیا رابطه معنی داری بین کیفیت سود مبتنی بر نسبت "وجه نقد عملیاتی به سود خالص" با میزان مالکیت خانوادگی وجود دارد؟
- ۴- آیا رابطه معنی داری بین میزان مالکیت خانوادگی و کیفیت سود مبتنی بر نسبت "انحراف معیار سود عملیاتی به انحراف معیار وجه نقد عملیاتی" وجود دارد؟
- ۵- آیا میانگین بازده سهام شرکت‌های خانوادگی با میانگین بازده سهام شرکت‌های غیرخانوادگی متفاوت است؟

۱-۶- روش پژوهش

این پژوهش کیفیت سود را در شرکت‌های خانوادگی و غیرخانوادگی بررسی می‌کند و یک روش کاربردی است. در هر پژوهش از انواع یمنه‌نوعی و با استفاده از رویکرد پس از نمونه (بازافتاد از اطلاعات گذشته) از بین روش‌های استفاده می‌شوند تا به عقده‌ها و فرآیندها به بررسی ممنوع می‌پردازد (نمونه: ۱۳۷: ۵).

در این پژوهش برای جمع‌آوری داده‌ها، از روش کتابخانه‌ای و از پایگاه‌های اطلاعاتی بورس اوراق بهادار تهران استفاده شد. برای انجام این کار با مراجعه به پایگاه‌های اطلاعاتی بورس، اطلاعات شرکت‌ها از طریق بون و لبت (انواع، یا غیرخانوادگی) و انجام مربوط به کیفیت سود، استخراج گردید. برای به دست آوردن اطلاعات برز، گزارش‌های هفتگی و ماهانه بورس اوراق بهادار، نرم‌افزارهای صحرا، تدبیرپرداز و رهاورد نوین استفاده شد.

۱-۷- فرضیه پژوهش

فرضیه اصلی این پژوهش این است که: کیفیت سود شرکت‌های خانوادگی با کیفیت سود شرکت‌های غیرخانوادگی متفاوت است.

برای پاسخ به این فرضیه، فرضیه‌های ذیل مطالعه به صورت رپرت بیان می‌شوند:

۱- کیفیت سود مبتنی بر نسبت "وجه نقد عملیاتی به سود خالص" در شرکت‌های خانوادگی، متفاوت از شرکت‌های غیرخانوادگی است.

¹ Operating income